

Львівський національний університет імені Івана Франка

(повна назва вищого навчального закладу)

Кафедра туризму

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-педагогічної роботи

Зубрицька М.О.

“ _____ ” _____ 2011 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

_____ (шифр і назва навчальної дисципліни)
галузі знань 1401 сфера обслуговування
_____ (шифр і назва галузі знань)
напряму підготовки 6.140103, 7. 14010301, 8. 14010301 "Туризм"
_____ (шифр і назва напряму підготовки)
для спеціальності (тей) 6.140103, 7. 14010301, 8. 14010301 "Туризм"
_____ (шифр і назва спеціальності (тей))
спеціалізації _____
_____ (назва спеціалізації)
факультету географічного факультету
_____ (назва інституту, факультету, відділення)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

Програма затверджена
На засіданні кафедри туризму

Протокол № _____ від
" " _____ 2011 р.

Завідувач кафедрою

доц. Мальська М.П.

" " _____ 2011 р.

Львів 2011

1. ВСТУП

Наскрізна програма практики студентів за напрямом підготовки «Туризм» (освітньо-кваліфікаційний рівень - "бакалавр", "спеціаліст", "магістр") є основним навчально-методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик. Програма забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність, неперервність і послідовність навчання студентів.

Студенти напряму «Туризм» географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка проходять такі практики:

- у II семестрі ("бакалавр") - навчальну практику тривалістю 3 тижні;
- у IV семестрі ("бакалавр") - навчальну практику тривалістю 3 тижні;
- у VI семестрі ("бакалавр") - виробничу практику тривалістю 4 тижні;
- у X семестрі ("спеціаліст") - виробничу практику тривалістю 6 тижні;
- у X семестрі ("спеціаліст") - переддипломну практику тривалістю 6 тижні;
- у X семестрі ("магістр") - асистентську практику тривалістю 6 тижні;
- у X семестрі ("магістр") - практику "стажування з фаху" тривалістю 6 тижні.

Базами для проведення навчальних практик є провідні туристичні підприємства, готельні і ресторани комплекси, спеціалізовані найбільш презентабельні регіональні туристичні центри та об'єкти України (міста Ялта, Одеса, Трускавець, Славське та ін.), Чорногірський географічний стаціонар (сmt. Ворохта Івано-Франківської обл.), Шацький біолого-географічний стаціонар (м. Шацьк, Волинської обл.), Дністровський географічний стаціонар (сmt. Єзупіль Івано-Франківської обл.). Для проведення виробничої практики методом стажування студентів використовуються туристичні фірми, державні органи управління туристичною сферою, громадські організації та інші об'єкти, що пов'язані з організацією та управлінням турагентською та туроператорською діяльністю, готелі, готельно-офісні центри, гастрономічні та інші заклади відповідного профілю міста Львова на основі договорів з навчальними закладами.

Переддипломна практика є завершальним етапом у практичній підготовці студентів освітньо-кваліфікаційного рівня "спеціаліст", вона пов'язується з поглибленим вивченням туристичного профілю об'єктів, регіонів, окремих аспектів туристичної сфери з метою написання дипломної роботи. Асистентська практика для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" проводиться на кафедрі туризму і пов'язується з набуттям студентами навиків викладацької роботи. Практика "Стажування з фаху" є поглибленням та закріпленням теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін, практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в установі, організації, на підприємстві туристичного профілю з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва, відпрацювання вмій і навичок з спеціальності, а також збір матеріалу для виконання магістерської роботи.

Студенти зобов'язані пройти практики у встановлені навчальним планом терміни, виконати програму практик, скласти визначений програмою звіт. Під час практики студенти повинні дотримуватися встановлених правил техніки безпеки.

Керівники практики від кафедр забезпечують організацію і проведення практик відповідно до навчального плану, наскрізної і робочих програм практик, проводять інструктажі студентів та контролюють дотримання ними правил техніки безпеки, контролюють проходження практики, оцінюють її результати відповідно до поданих студентами звітів.

2. МЕТА ПРАКТИК

2.1. Навчальна краєзнавча практика (II семестр, бакалавр)

Метою навчальної краєзнавчої практики є:

- вивчити польові і камеральні методам дослідження туристичних об'єктів природного, історико-культурного та соціально-економічного типу;
- ознайомити студентів з визначними регіональними туристичними центрами, маршрутами Західної України;
- ознайомлення із виробничою матеріально-технічною та організаційно-функціональною структурою управління рекреаційно-туристичними підприємствами, вивчення їх рекламно-інформаційного забезпечення і комунікацій;
- загальним сучасним станом туристичної індустрії та ринку туристичних послуг у регіоні дослідження;

У результаті проходження практики студенти повинні знати:

- основні принципи і методи організації польових краєзнавчих досліджень туристичних ресурсів, об'єктів, центрів, регіонів;
- просторову організацію, назви, зв'язки між туристичними об'єктами, центрами району проходження практики;
- проблеми освоєння туристичних ресурсів, розвитку туризму у регіоні проходження практики;
- взаємовплив туризму на інші сфери господарства в регіоні проходження практики.

Вміти:

- користуватись рекламно-інформаційними матеріалами, довідниковою літературою для вивчення туристичної сфери регіону проходження практики;
- опрацьовувати фактичний матеріал, його узагальнювати, набуття навичок аналітично-конструктивної обробки та самостійного дослідження;
- набуття навичок ділового спілкування із працівниками туристичної індустрії та клієнтами, вивчення психолого-етичних особливостей ділового спілкування;
- аналізувати функціональну структуру краєзнавчих туристичних ресурсів.

Набути навичок:

- проведення польових досліджень;
- збору краєзнавчого туристичного матеріалу;
- узагальнення зібраної інформації;
- профілю туристичної спеціалізації туристичних центрів, районів.

2.2 Навчальна практика із спортивно-оздоровчого туризму (II семестр, бакалавр)

Метою навчальної практики із спортивно-оздоровчого туризму є:

- ознайомити студентів з визначними центрами спортивно-оздоровчого туризму;
- вивчити організацію, інфраструктуру, ресурси центрів спортивно-оздоровчого туризму;
- ознайомити студентів з спеціалізацією центрів спортивно-оздоровчого туризму в Україні;
- ознайомити студентів із проблемами розвитку центрів спортивно-оздоровчого туризму.

У підсумку проходження практики студенти повинні знати:

- просторову організацію центрів спортивно-оздоровчого туризму в Україні;
- особливості функціональної організації спортивно оздоровчого туризму, управління процесами його розвитку;
- типологію ресурсів та центрів спортивно-оздоровчого туризму;
- типи послуг центрів спортивно-оздоровчого туризму;
- спеціалізацію морських, гірських оздоровчих центрів.

Вміти:

- опрацьовувати фактичний матеріал, його узагальнювати, набуття навичок аналітично-конструктивної обробки та самостійного дослідження;
- аналізувати особливості функціонування об'єктів спортивно-оздоровчого туризму згідно їхнього розташування, взаємодії з іншими об'єктами;
- виявляти оптимальні варіанти перспективного розвитку центрів спортивно-оздоровчого туризму згідно особливостей просторової організації, наявної ресурсної, інформаційно-комунікативної бази;
- аналіз особливостей організації, управління, технології функціонування центрів спортивно-оздоровчого туризму;
- характеризувати просторову організацію спортивно-оздоровчого туризму в Україні.

Набути навичок:

- проведення польових досліджень;
- збору матеріалу щодо функціонування підприємств спортивно-оздоровчого туризму;
- узагальнення зібраної інформації;
- визначення позиціонування туристичних підприємств на ринку туристичних послуг;
- визначення оптимального перспективного розвитку туристичних об'єктів, використання наявної інфраструктури та туристичних ресурсів центрів спортивно-оздоровчого туризму.

2.3. Комплексна навчальна практика з туризму (IV семестр, бакалавр)

Метою комплексної навчальної практики є:

- навчити студентів практичного досвіду організації й управління турагентським і готельним бізнесом;
- дослідити регіональні особливості розвитку внутрішнього туризму в Україні;
- ознайомити студентів з виробничою матеріально-технічною та організаційно-функціональною структурою управління туристичними, готельними, ресторанными, рекреаційно-туристичними підприємствами;
- зібрання та опрацювання фактичного матеріалу його узагальнення, набуття навичок аналітично-конструктивного опрацювання та самостійного дослідження;
- ознайомлення з просторовою організацією туристичних підприємств та підприємств гостинності у місті Львові.

У підсумку проходження практики студенти повинні знати:

- просторову та функціональну організацію підприємств тур бізнесу і сфери гостинності у місті Львові та згідно маршруту дослідження регіонального розділу;
- організацію, особливості управління, технології функціонування туристичних підприємств та підприємств гостинності міста Львова;
- вимоги національних державних стандартів та внутрішні вимоги підприємств туристичного профілю щодо формування туристичних послуг;
- механізм створення туристичного продукту, продукту гостинності в процесі взаємодії підприємств туристичного профілю;
- проблеми функціонування локального ринку (місто Львів) та національного ринку туристичних послуг та послуг гостинності.

Вміти:

- обрати ефективні методи, отримати необхідну статистичну, технологічну документацію щодо польових та камеральних досліджень;
- проводити польові і камеральні дослідження об'єктів туристичного профілю, туристичної інфраструктури та туристичних ресурсів регіону вивчення;
- аналізувати особливості функціонування об'єктів туристичного профілю згідно їхнього розташування, взаємодії з іншими об'єктами;
- виявляти оптимальні варіанти перспективного розвитку туристичних підприємств, підприємств гостинності згідно особливостей просторової організації, наявної ресурсної, інформаційно-комунікативної бази;
- аналіз особливостей організації, управління, технології функціонування туристичних підприємств і підприємств гостинності;
- характеризувати просторову організацію туристичного ринку регіону;
- вести документацію дослідження, користування довідковою літературою, технологічною і статистичною інформацією.

Набути навичок:

- планування досліджень у польових і камеральних умовах;
- аналізувати структуру організації, управління та технології туристичних підприємств, підприємств сфери гостинності;

- складати маршрути дослідження туристичних потоків регіону;
- визначення позиціонування туристичних підприємств на ринку туристичних послуг;
- визначення оптимального перспективного розвитку туристичних об'єктів, використання наявної інфраструктури та туристичних ресурсів.

2.4. Навчальна практика з інформатики та комп'ютерної техніки (IV семестр, бакалавр)

Метою практики з інформатики та комп'ютерної техніки є:

- поглиблення вивчення системного прикладного програмного забезпечення сучасних комп'ютерів;
- освоєння практичних навиків програмування і ознайомлення з роботою вузькоспеціалізованого туристичного програмування;
- освоїти можливості програм для статистичної та математичної обробки даних дослідження туристичних підприємств;
- засвоїти можливості комп'ютерної техніки та глобальних інформаційних систем щодо пошуку інформації туристичного змісту.

У підсумку проходження практики студенти повинні знати:

- можливості практичного використання операційної системи Windows;
- текстові редактори Word, електронних таблиць Excel, математичного редактора Origin, та графічного редактора Isis Draw і Corel Draw;
- програми обробки даних польових досліджень туристичних об'єктів;
- роботу електронних словників і перекладачів;
- правила техніки безпеки та охорони праці при роботі з комп'ютерною технікою.

Вміти:

- використовувати комп'ютерну техніку та глобальну інформаційну систему Інтернет у пошуку необхідної інформації;
- використовувати комп'ютерну техніку у вузькопрофільному туристичному програмуванні;
- використовувати комп'ютерну техніку у роботі з програмами забезпечення роботи підприємств туристичного профілю;
- використовувати можливості операційної системи Windows.

Набути навичок:

- використання комп'ютерної техніки у програмуванні вузькоспеціалізованих туристичних програм;
- навички роботи з текстовим редактором Word, електронних таблиць Excel, математичного редактора Origin, та графічного редактора Isis Draw і Corel Draw;
- практики програмування мовою BASIC;
- ведення технологічної документації у туристичних підприємствах, підприємствах сфери гостинності;
- пошуку необхідної інформації.

2.5. Виробнича практика (VI семестр, бакалавр)

Метою виробничої практики є:

- вивчити структуру та організацію роботи підприємств, установ туристичного профілю;
- вивчити планувальні особливості підприємства, його обладнання, технічне забезпечення, використання рекламно-інформаційних засобів;
- ознайомлення з напрямками діяльності туристичних підприємств;
- ознайомлення з технологією роботи підприємств туристичного профілю;
- вивчення посадових інструкцій щодо керівників та персоналу підприємств, організації проходження практики;
- засвоїти методи вирішення виробничих завдань на основі набутих теоретичних знань;
- збір матеріалу з метою написання курсової і дипломної роботи.

У підсумку проходження практики студенти повинні знати:

- організацію і технологію роботи підприємства туристичного профілю;
- методи контролю якості туристичних послуг;
- методи взаємодії з клієнтами туристичного підприємства;
- законодавчу та нормативну базу діяльності туристичного профілю підприємств;
- технічне та інфраструктурне забезпечення роботи туристичних підприємств.

Вміти:

- планувати і проводити вивчення різних аспектів функціонування підприємств туристичного профілю;
- виконувати виробничі завдання під керівництвом представника від підприємства;
- використовувати сучасні технології та методи роботи;
- творчо працювати з системою бази даних підприємства проходження практики;
- користування засобами автоматизації виробничих процесів, сучасні методи обробки даних;
- виявляти і творчо аналізувати можливі помилки під час виробничого стажування;
- виявляти на основі власних досліджень проблеми і формувати оптимальні напрями їхнього вирішення.

Набути навичок:

- роботи з колективом, технічними, інформаційними системами, технологічною документацією;
- роботи з клієнтами туристичного підприємства;
- оперативно аналізувати виробничу ситуацію і приймати рішення щодо вирішення виробничих проблем туристичного підприємства;
- узагальнення результатів виробничого стажування, вміти оформляти звіти згідно результатів практики.

2.6. Виробнича практика (стажування з фаху, X семестр, спеціаліст)

Метою практики стажування з фаху є:

- закріпити теоретичні знання із дисциплін та курсів, вивчених студентами за увесь період навчання;

- зібрати інформацію про діяльність підприємства, його історію, сучасний стан та пріоритети на майбутнє;

- використати теоретичні знання для проведення аналізу діяльності обраного підприємства за допомогою різних методів дослідження;

- на основі зібраної та проаналізованої інформації сформуванати звіт, включаючи у нього перелік відповідей на питання, поданих у плані.

У підсумку проходження практики студенти повинні знати:

- види організаційних структур для визначення особливостей діяльності підприємства;

- особливості розвитку різних видів туризму у досліджуваному регіоні, області, місті;

- особливості використання сучасних інформаційних технологій та систем бронювання у туристичній галузі;

- особливості просування туристичних послуг на ринку;

- особливості використання реклами у діяльності туристичних підприємств;

- специфіку проведення піар-заходів та піар-компаній для підвищення популярності туристичного підприємства на ринку туристичних послуг;

- теоретичні та практичні аспекти проведення аналізу продуктів підприємства за матрицею Бонстонської консалтингової групи;

- теоретичні та практичні аспекти проведення аналізу діяльності підприємства за матрицею SWOT.

Вміти:

- зібрати інформацію стосовно діяльності підприємства, аналізувати та робити висновки на основі зібраної інформації;

- працювати із сучасними технологіями збору та аналізу інформації, вміти структурувати дані та відображати їх у таблицях, схемах, рисунках, додатках;

- визначити стратегію діяльності підприємства;

- визначити місію досліджуваного підприємства;

- визначити особливості корпоративної культури досліджуваного підприємства;

- провести аналіз маркетингової діяльності досліджуваного підприємства;

- провести аналіз продуктів досліджуваного підприємства за матрицею Бонстонської консалтингової групи;

- провести аналіз діяльності підприємства за матрицею SWOT.

Набути навичок:

- комунікації, взаємодії із різними відділами та рівнями влади у підприємстві;

- спілкування із працівниками туристичної галузі;

- набуття нових зв'язків, знайомств та використання їх у своєму професійному рості;

- формування, структурування та подачі інформації згідно наперед складеного плану.

2.7. Виробнича практика (переддипломна практика, X семестр, спеціаліст)

Метою переддипломної практики є:

- поглиблення і закріплення теоретичних знань, отриманих студентами у вузі, підготування до самостійної, пошукової роботи в галузі туризму;
- практична підготовка студентів до самостійної роботи на одній з відповідних посад з фаху «Туризм»;
- засвоєння практичних навиків роботи;
- накопичення досвіду самостійної роботи згідно вибраного фаху;
- збір та опрацювання фактичного матеріалу для написання дипломної роботи.

У підсумку проходження практики студенти повинні знати:

- законодавчі та інструктивні документи в сфері туристичної діяльності;
- сучасні форми підприємницької діяльності в туризмі;
- проблеми виконання організаційної та аналітичної роботи в сфері туризму;
- особливості роботи управління курортів і туризму обласної адміністрації.

Вміти:

- прогнозувати та аналізувати можливості виникнення негативних та позитивних тенденцій розвитку туристичної галузі на різних рівнях;
- аналізувати основні показники туристичної діяльності і на їх основі прогнозувати перспективи роботи підприємства;
- аналізувати тенденції розвитку та перспективи туризму на міжнародному ринку;
- визначати доцільність використання зарубіжного досвіду стосовно умов роботи конкретного підприємства, фірми, підрозділу чи установи;
- оформляти документи, що стосуються питань туристичної діяльності;
- підбирати, аналізувати, систематизувати нормативно-правові, інформаційні, звітні і статистичні матеріали.

Набути навичок:

- систематизації, закріплення й розширення навичок студентів за фахом;
- проведення самостійного наукового дослідження;
- виконання дипломної роботи;
- виконання конкретних службових обов'язків на туристичних підприємствах.

2.8. Виробнича практика (асистентська практика, X семестр, магістр)

Метою асистентської практики є:

- формування у студентів системи необхідних педагогічних умінь та навичок, фахових здібностей, особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності необхідної для майбутньої професії;
- вдосконалення і втілення на практиці знань і вмінь отриманих попередньо від викладачів;

- навчитись планувати навчально-пізнавальну діяльність студентів, організувати її різноманітні види;

- освоїти практичні навички аналізу педагогічних ситуацій.

У підсумку проходження практики студенти повинні знати:

- необхідну документацію, календарний і тематичний план, план роботи викладача;

- специфіку методики роботи викладачів;

- особливості планування навчально-пізнавальну діяльність студентів, організувати її різноманітні види;

- психологічні, вікові та індивідуальні особливості студентів.

Вміти:

- розробляти розгорнуті конспекти навчальних занять з дисциплін туристичного профілю відповідно до навчальної програми;

- застосовувати різні типи методів і прийомів навчання, форми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів;

- проводити психолого-педагогічні дослідження для вивчення особливостей студентів, їхньої поведінки

- на основі власних досліджень та опублікованих матеріалів виявляти закономірності функціонування фізіологічних систем, оволодіння методами порівняльного аналізу результатів власних досліджень.

Набути навичок:

- організації педагогічної діяльності;

- активної психолого-аналітичної діяльності;

- оформляти звіти викладацької діяльності;

- узагальнення та опису отриманих результатів.

2.9. Виробнича практика (стажування з фаху, X семестр, магістр)

Метою практики стажування з фаху є:

- закріпленні студентами-магістрами – майбутніми фахівцями із туристичної індустрії необхідних практичних умінь та навичок в реальних умовах виробництва туристичного продукту;

- ознайомлення із сучасним станом туристичної індустрії та ринку туристичних послуг і перейняття передового досвіду виробничих й управлінських процесів у туристичному бізнесі;

- набуття навичок ділового спілкування із працівниками туристичної індустрії та клієнтами, вивчення психолого-етичних моментів у діловому спілкуванні;

- вироблення творчого, новаторського підходу до виробничої діяльності та формування професійних якостей особистості майбутнього фахівця з туризму.

У підсумку проходження практики студенти повинні знати:

- основи організації виробництва туристичного продукту різними підприємствами туристичної індустрії (туроператорами, турагентствами, підприємствами розміщення, харчування, розваг тощо);

- функції управлінських організацій у сфері туризму обласного, міського та районного рівнів;

- нормативно-правову базу туристичної діяльності;
- функціональні обов'язки окремих штатних посад у туристичних організаціях та підприємствах (стажувальник, менеджер, адміністратор тощо);
- технологію обслуговування туристів різними суб'єктами туристичної індустрії.

Вміти:

- працювати із сучасними технологіями збору та аналізу інформації, вміти структурувати дані та відображати їх у таблицях, схемах, рисунках, додатках;
- зібрати інформацію стосовно діяльності підприємства, аналізувати та робити висновки на основі зібраної інформації;
- організація власного робочого часу, виділення серед виробничих завдань першочергових;
- виконання основних технологічних операцій з обслуговування клієнтів у підприємствах туристичної індустрії;
- робота із джерелами інформації: довідкової, нормативно-правової, комп'ютерної;
- робота із різними категоріями клієнтів, зокрема іноземних
- визначити стратегію діяльності підприємства;
- визначити місію досліджуваного підприємства;
- визначити особливості корпоративної культури досліджуваного підприємства;
- провести аналіз маркетингової діяльності досліджуваного підприємства;
- провести аналіз діяльності підприємства за матрицею сприятливого-несприятливого зовнішнього середовища.

Набути навичок:

- оволодіння професійними навичками однієї із штатних одиниць турфірми, готелю, турбази, управлінської організації тощо;
- досконале оволодіння окремими професійними навичками однієї, або кількох різноманітних посад у туристичній сфері.

Незалежно від того, навичками якої групи під час практики зможе оволодіти студент-магістр, *вимоги до його вмінь* є наступними:

- організація власного робочого часу, виділення серед виробничих завдань першочергових;
- виконання основних технологічних операцій з обслуговування клієнтів у підприємствах туристичної індустрії;
- робота із джерелами інформації: довідкової, нормативно-правової, комп'ютерної;
- робота із різними категоріями клієнтів, зокрема іноземних.

3. ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ПРАКТИК

Зміст і завдання всіх практик визначає керівник практики на основі наскрізної програми і робочих програм практик. Робочі програми практик складаються кафедрами, відповідальними за їхнє проведення, і затверджуються методичною радою географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.

4. КОНТРОЛЬ ЗА ПРОХОДЖЕННЯМ ПРАКТИКИ

Контроль за роботою студентів під час практики здійснює керівник практики від кафедри, завідувач кафедри, яка забезпечує її проведення, декан географічного факультету або керівник практики від факультету.

Поточний контроль асистентської практики здійснюється методистами шляхом аналізу та оцінки систематичної роботи і залікових навчальних занять студентів. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При виставленні диференційованої оцінки студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

По закінченні практики студенти оформляють звіт, зміст якого визначається програмами практик. До звіту можуть входити визначені програмами матеріали (рекламно-інформаційні, технологічна документація, статистика динаміки процесів туристичного ринку та ін.).

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК

Підсумки навчальних, виробничих практик підводяться керівниками практик і обговорюються на засіданні кафедри, яка її забезпечує, на загальнофакультетській звітній конференції.

Критерії оцінювання практик:

№	Вид контролю	Бали
1	Виконання завдань практики	50
2	Оформлення звіту	20
3	Виступ з доповіддю на захисті практики	10
4	Презентація результатів	10
5	Відповіді на запитання	10
Сума балів		100

Згідно набраної суми балів виставляється оцінка у системі згідно таблиці:

Бал	ECTS	Оцінка	
90-100	A	5	відмінно
81-89	B	4	добре
71-80	C		
61-70	D	3	задовільно
51-60	E		
1-50		2	Незадовільно, можна перездати

